

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-645-4-19>

STATE GOVERNMENT. SECURITY MANAGERMENT

УРЯД ДЕРЖАВИ. УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ

Sainchin Sergey Oleksandrovich

*Lecturer at the Department
of Criminal Law
Institute of Law and Security
Odesa State University
of Internal Affairs
Odessa, Ukraine*

Сайнчин Сергій

Олександрович

*старший викладач кафедри
кримінально-правових дисциплін
Інститут права та безпеки
Одеського державного університету
внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Відповідно до Конституції України і Закону України «Про оборону України», повноваження з реалізації заходів, пов'язаних з організацією оборони, надано Верховній Раді України. Їх діяльність у цьому напрямку пов'язана, передусім, з їх участю в бюджетному процесі, що передбачає стадії розробки, розгляду, затвердження, виконання та контролю за виконанням оборонної частини бюджету [3]. Законом «Про оборону України» вони наділяються повноваженнями з розгляду витрат на оборону, встановлених Законами про бюджет [1]. Рішення про прийняття державного бюджету оформляється у вигляді Закону, що приймається ВР і підлягає обов'язковому виконанню [2]. Рада розглядає витрати на оборону, встановлені прийнятими Законами про бюджет; приймає закони у сфері оборони; затверджує укази Президента про запровадження військового стану та надзвичайного стану на території держави або в окремих її місцевостях, а також про залучення Збройних Сил, інших військ, військових формувань та органів безпеки з використанням озброєння для виконання завдань за їх призначенням; вирішує питання можливості використання Збройних Сил поза межами території держави. На Уряд держави покладено здійснення заходів із забезпечення оборони, яку він несе у межах своїх повноважень та відповідальність за стан і забезпечення Збройних Сил, інших військ, військових формувань та органів.

Уряд – це колективний орган загальної компетенції, покликаний здійснювати виконавчу та розпорядчу (адміністративну) функції. Відповідно до Конституції виконавчу владу здійснює Уряд. Уряд – вищий виконавчий орган влади. Розпорядча функція Уряду виражається в його діяльності та керівництвом підлеглими органами державного управління, що здійснюється шляхом видання власних актів (постанов та розпоряджень) та забезпечення їх виконання. У сфері

оборони розпорядча функція Уряду, передусім, пов'язана з його діяльністю щодо здійснення керівництва оборонним та військовим будівництвом. Уряд держави: керує діяльністю з питань оборони підвідомчих йому органів виконавчої влади; органів місцевого самоврядування та організацій незалежно від форм власності, транспорту, комунікацій та населення країни; встановлює мобілізаційні завдання органам виконавчої влади; Збройних Сил, інших військ, військових формувань та органів; приймає рішення про створення, реорганізацію та ліквідацію військових освітніх установ професійної освіти, факультетів військового навчання та військових кафедр при освітніх установах вищої професійної освіти; організує розробку та виконання державних програм озброєння та розвитку оборонного промислового комплексу; організує розробку та виконання мобілізаційних планів органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування та економіки країни, роботу в умовах воєнного часу, а також планів створення запасів матеріальних цінностей державного та мобілізаційного резервів; встановлює штатну чисельність цивільного персоналу Збройних Сил, інших військ, військових формувань та органів; визначає організацію, завдання та здійснює загальне планування цивільної та територіальної оборони; визначає порядок надання та використання для потреб Збройних Сил, інших військ, військових формувань та органів земель, лісів, вод та інших природних ресурсів; встановлює порядок передачі, надання в оренду, продажу та ліквідації озброєння та військової техніки, оборонних об'єктів та іншого військового майна; організує контроль за експортом озброєння та військової техніки, стратегічних матеріалів, технологій та продукції подвійного призначення; визначає порядок витрачання коштів, що виділяються на оборону з бюджету, а також джерела фінансування Збройних Сил, інших військ, військових формувань і органів, що залучаються до виконання завдань, не пов'язаних з їх призначенням; веде міжнародні переговори з питань військового співробітництва і укладає відповідні міжурядові угоди; встановлює порядок компенсації витрат, понесених організаціями та громадянами у зв'язку з використанням їх майна для потреб оборони.

Виконавчу функцію Уряду можна визначити як правозастосовну, що зводиться в основному до поточного управління оперативного характеру. Виконавча влада організує реалізацію прийнятих законів, що передбачає вирішення багатьох конкретних питань, зокрема у сфері оборони, тобто організує їх виконання, управляє підлеглим державним апаратом.

Уряд здійснює заходи щодо забезпечення оборони і несе в межах своїх повноважень відповідальність за стан та забезпечення Збройних

Сил, інших військ, військових формувань та органів; організує оснащення Збройних Сил, інших військ, військових формувань та органів озброєнням та військовою технікою на їх замовлення; організовує забезпечення Збройних Сил, інших військ, військових формувань та органів матеріальними засобами, енергетичними та іншими ресурсами та послугами на їх замовлення; здійснює контроль за підготовкою організацій до виконання державного оборонного замовлення з випуску продукції у військовий час, за створенням, розвитком та збереженням мобілізаційних потужностей, а також за створенням військових формувань при органах виконавчої влади та підготовкою транспортних засобів, що підлягають передачі Збройним Силам відповідно до законодавства; затверджує Положення про військові кафедри при державних освітніх установах вищої професійної освіти; організовує розробку державної програми оперативного обладнання території держави з метою оборони і проводить заходи з реалізації цієї програми; визначає порядок виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, організаціями незалежно від форм власності, а також власниками транспортних засобів військово-транспортного обліку, призову на військову службу та альтернативну цивільну службу, проведення військово-лікарської експертизи і військових зборів а також перелік військово-облікових спеціальностей. Уряд здійснює інші повноваження в галузі оборони, покладені на нього Конституцією, законодавством та Указами Президента Держави.

Не зважаючи на великий обсяг Законодавчої бази, у зв'язку із збройним нападом сусідньої держави, який продовжується від 2014 року, нами пропонується удосконалення та приведення до Європейського стандарту законодавства, що стосується військово-патріотичного напрямку.

Література:

1. Закон України «Про оборону України». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>.
2. Конституція України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96>
3. Закон України «Про Державний бюджет України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20>;